

MOJA PARTNERICA NE VERJAME V DEDKA MRAZA

Glasbena podlaga.

V zadnjih taktih glasbene podlage zaslišimo glas Moškega.

M: Spoštovani profesor doktor Dünkelkopf. Že tretjo sezono sem reden poslušalec vaše oddaje in reči moram, da sem v zrcalu vašega strokovnega mnenja marsikdaj ujel tudi svoj odsev. Vem, da ste se zadnje čase posvečali predvsem najstniškim tegobam, zato sem dolgo kolebal, ali naj se vam sploh oglasim. No, zdaj se čas že malo izteka in odločil sem se, da bom tvegala.

Takole je z mano. Sem uspešen poslovnež, lastnik majhnega, vendar zelo uspešnega podjetja, neodvisen in brez finančnih obremenitev, ločen, z dvema otrokoma iz prvega zakona. Otroka sta še precej majhna in morda me obsojate, ker se nisem potrudil, da bi ohranil družino skupaj. Lahko samo rečem, da toliko kot sem se že sam mučil s tem in se silil v nemogoče situacije, me nihče ne more namučiti. V vsej svoji zmedi pa sem imel srečo, da sem šest mesecev po ločitvi spoznal izjemno človeško bitje. Moja nova izbranka je dama, ki ji ni para in tega ne pravim zaradi nekakšne ljubezenske zaslepljenosti. Po poklicu zdravnica, prijazna, razumevajoča, inteligentna in duhovita. Najin odnos bi bil idealen, ali vsaj zelo blizu idealnega, če ne bi bila tako nezaupljiva. Zaradi prejšnjih slabih izkušenj se njena milina in prijaznost približno enkrat na mesec ob včasih že povsem neznatnih vzrokih umakneta tako daleč v notranjost, da ju ne morem več zaznati, nadomesti pa ju hlad, ki me plaši. Doslej mi je uspelo vsakič znova odtajati to ledeno goro tesnobe, vendar se po letu in pol skupnega življenja sprašujem, ali me to čaka, kot bi se reklo v pravljičah, 'do konca dni'. V božično novoletnem času se bremena preteklosti še posebej napijejo dvoma in med nama je zadnji mesec ob kupovanju daril vzniknila posebna vrta

antagonizma. Jaz trdim, da je lepo, da otroci čim dlje verjamejo v Dedka Mraza, in da je novoletni praznični čas prijeten, ona pa mi oporeka in navaja svoje razloge, ki jih jaz ne razumem. Tudi pred nekaj dnevi ni bilo nič drugače...

PRIZOR 1: Trgovina, v ozadju na zvočnikih pesmica Jingle Bells iz glasbene skrinjice. Zvoki nakupovanja.

M: *(navdušeno, doživeto)* ...in najdejo darila po dreveščkom in se jim svetjo očki in mal jih je strah, kje je zdej ta Dedek Mraz, ki pazi, a so bli pridni al ne...

Ž: *(vzdihne)* Ja, to je romantičen pogled. Kaj pa tisti, ki so pridni in ki si želijo darila, pa jih ni, ker ma Dedek Mraz v banki same pufe? Al pa tisti, ki jim starši kupijo kar nekaj, ker jih njihove želje sploh ne zanimajo? A ni boljš, da ne verjamejo v bedaste izmišljotine?

M: Moj Dedek Mraz bi rad videl, kako odvijata igračke.

Ž: Ti al Dedek Mraz?

M: Ja... jaz no.

Ž: No... saj.

M: *(vzdihne)* Sm mislu, da si bolj romantična. Da verjameš v mejhne čudeže.

Ž: Sej verjamem. Ne pozabit, da sem s tabo.

M: A nisem v redu?

Ž: V redu si... Zelo si v redu.

Premor.

M: Kaj boš pa ti kupila?

Ž: (*malodušno*) Mah, ne vem. Za mamó en šal. Fotr... itak ne ve več zase... sestra je na Novi Zelandiji... ponavad si samo pošljeva kartice.

M: A kupva fotru štumfe vseen, da ga vsaj v noge ne bo zebl?

Ž: Sej sploh ne vem, a ve, da ga zebe v noge.

M: (*navdušeno*) Lej, lej! Helikopterček! O, točna tacga sem mel, ko sem bil v prvem razredu. Tuki ta plastičen trakec potegneš in propeler se zavrti. Oooo! Tamalmu se bo zmešal od veselja. Bova še tega vzela. (*kratek premor, skoraj proseče*) A boš ti za tamalo zbrala?

Ž: Zakaj?

M: Ja, ti si ženska. Kej, kar mate ženske rade.

Ž: Tinika ma štir leta. Skupi smo bli pa enkrat.

Premor.

M: Pa dej... Mislim... A ne vidiš, da se trudim?

Ž: Ja, vidim... Vem. Lej, jaz mam svoj pogled na to. Svoje izkušnje. Mi nismo zganjal tacga cirkusa. Nč dreveščka al pa jaslc. Mi smo si dal par knjig, pa je blo. Pol smo pa bral pa šli spat. Od vedno sem vedla, da Dedka Mraza ni.

M. Žal mi je....

Ž: Zakaj? Vsaj nism bla razočarana.

M: Men se zdi, da si bla... in da si še zmeri.

Premor.

Ž: Pust me na miru, prosm. Zber ta darila pa greva.

M: Kaj pa šal?

Ž: Ma, pust šal.

M: Julija... ne že spet. Prosm.

Ž: *(vzdihne)* Lej, ne morem drgač. Taka sm. To si fasal. *(vzdihne, utrujeno, razočarano)* Rada bi bla boljša. In se smehljala in odvijala darila in vriskala od presenečenja... samo ne znam. Ne znam več al pa nikol nisem znala. Sedem let sm bla vsako novo leto sama. Sm si nardila kakav pa gledala Terminatorje. Na slušalke, da nism slišala, kako sosedje žurajo.

M: *(vzdihne)* Šit...

V zadnjih stavkih zaslišimo nekaj taktov glasbe, nato glas Moškega nadaljuje s prebiranjem pisma.

M: Okej, res je bila z najprej enim, ki jo je pet let od osmih varal in ni hotel imet otroka z njo, z ljubico ga je pa imel. Izvedela je čisto po naključju in seveda jo je sesulo. Zatekla se je k drugemu, ki pa si je od nje sposodil kup denarja in jo potem zbrisal. Nič ga ni prijavila ali kaj takega, je rekla, da je najbrž potreboval tisti denar bolj kot ona. Ampak to je bilo pred sedmimi leti. Jaz nisem tak. Jaz ji dajem vse. Ničesar ne skrivam. Njena žalost je tako globoka. Ko je dobre volje, sije kot sonček. Ko je pa tema, ni niti enega žarka nikjer. Konec septembra smo šli z mojima otrokoma, Lanom in Tiniko skupaj v živalski vrt. Tako je bila prijazna z njima, da sta jo na koncu čisto spontano objela, jaz sem pa v šipi avtomobila videl njen obraz in na njem toliko hrepenenja in obupa, da mi je kar sapo vzelo. Dolgo sem preišljeval, potem sem zbral pogum in ji predlagal, da imava otroka. Noče. Pravi, da se ji včasih zdi, kot da sva popolna tujca. Jaz pa jo imam iskreno rad in to me zelo prizadene. Mogoče res nisem pravi zanjo, ker je ne razmem. Sam sem bil vedno prepričan, da moramo verjeti, da je vesolje

prijazen kraj in da se nam bodo v življenju zgodile lepe stvari. Ena od teh je tudi Dedek Mraz. Spoštovani doktor. Če veste, kaj se dogaja in kako to rešiti, mi prosim, svetujte. Pomagali boste več kot enemu človeku.

Lepe praznike in veliko uspehov v novem letu vam želim,

Matjaž

PSIHATROVO MNENJE:

Dragi Matjaž,

Moje globoko spoštovanje vaši empatiji in dobroti. Kako se je odvijala vaša prejšnja zveza, ne morem soditi. Ljudje izbiramo partnerje iz najrazličnejših vzrokov in vzgibov. Enako velja za odločanje o potomstvu. Nekateri si želijo malih učencev, drugi pozornega občinstva, tretji hočejo na vsak način obdržati partnerja, ker teši njihove finančne ali čustvene potrebe, spet četrti dokazujejo svojo moškost ali ženskost. Enoznačne razumne odločitve o ločitvi ali vztrajanju v zakonu ni. Žalostni starši imajo lahko vesele otroke, starši, ki so umetniško nadarjeni, imajo lahko otroke, ki si želijo igrati nogomet, vsako bitje je nepredvidljivo in čudovito. Vaša parterica je doživela dve globoki razočaranji. Sedem let je živela sama, komaj zdaj se privaja na vas. Že res, da ste z njo prijazni, vendar ji bremena preteklih slabih zvez in neposrečenih odnosov v primarni družini ne morete odvzeti. Odloži ga lahko samo sama. Ne prevzemajte odgovornosti za njeno srečo, saj to v njej vzbuja občutek, da ste idealni, ona pa bi morala biti drugačna, kot zmora ta trenutek. Niste vitez, ki mora pokončati zlobnega zmaja. Oba sta odrasli osebi. Z večje distance so stvari bolj razločne. Ne izgubljate zaupanja. Zapeljajte jo in ji dvorite, dame potrebujejo pozornost, občutek varnosti in topline. No, enkrat mesečno imajo tiste dneve, vendar ne bom šel tako daleč, da bi inteligentni osebi pripisoval

takšne banalne vzroke nihanja razpoloženja. Kar zadeva Dedka Mraza, se mi je njegov lik vedno zdel precej absurden, še huje pa je dandanes, ko nas sla po trgovskih dobičkih na vsakem vogalu sili v navidezno srečo. Občutljiva oseba lahko ob tem zapade v stanje globokega svetobolja. Tudi meni ta čas leta ni najbolj pri srcu in morda rešitev s Terminatorji in kakavom sploh ni tako slaba.

Spoštovani Matjaž, naj vam na koncu napišem pregovor, čigar izvor sem pozabil, vendar rad pomislim nanj, kadar se na obzorju duha pojavi črnogledost: »Na koncu bo vse v redu. Če ni v redu, to pomeni, da še ni konec.«

Vaši izbranki in vam želim čim manj naporne ter čim bolj prijazne predpraznične in praznične dni, predvsem pa veliko uspeha pri izgradnji dobrega partnerskega odnosa.

Primarij doktor Olaf Dünkelkopf

PRVI KONEC: NOVO LETO – PREPIR

PRIZOR 2: *Stanovanje. V ozadju glasba **Ko zvezdice božje** iz glasbene skrinjice. Nekaj časa samo glasba. Zraven zvoki zavijanja daril - šuštenje ovojnega papirja in trganje selotejpa.*

M: Uf, dons je težak dan, pa tko sem priden. Kje je tisto pivo?

Ženska vzame pivo iz hladilnika, ga odpre, zvok točenja v kozarec.

M: *(pije)* Aaah, na, dej še ti mal... Lej, a ni lepo! A nism krasno zavit?

Ž: Zelo lepo. *(s humorjem)* Sploh ni mogoče razbrati, da je noter helikopterček. Bolj je videt kot podivjana čebula. *(se smejeta)* Zlasti propeler si lepo zamotal.

M: *(radostno)* Za šestletnika je vseen kar skrivnostno, a ni?

Ž: Kaže tud na to, da na severnem tečaju ni pomanjkanja ovojnega papirja.

Premor.

M: *(veselo, ker gre vse dobro)* Evo, js sm fertik, Medvedek za Tiniko je tut, pa tutu za mojo malo balerino sm kr v eno darilno vrečko dal, pa žele bonbone zravn... A boš ti tut tvoja darila zavila?

Premor.

Ž: *(ne več tako dobre volje)* A ne morva poslušat česa družga?

M: *(še vedno dobre volje)* Ma ja, sej vem, da je mal trapast CD, ampak men so božične pesmice kar všeč.

Ž: *(slabe volje)* Ja, samo ne ves čas, men se bo zmešal od tega cinglanja.

M: *(domneva, da ga prej ni slišala)* A boš ti tut tvoja darila zavila?

Ž: A lahko nehaš?

M: Kaj sem pa rekel takega?

Ž: Nič..... V bistvu vse.

M: *(izključi glasbo, slabe volje)* Tko. Si zdej zadovoljna? *(kratek premor)* Al boš našla kej družga, kar ti ne bo všeč?

Premor.

M: *(ostreje)* Ker ti nikol nisi zadovoljna, ane? Nobena stvar, ki je lepa in dobra ne more trajat. Nobenmu ne moreš zaupat. Noben ti ne sme blizu. Ker če ti kdo pride blizu, te lahko przadene. In veš, kaj? Js sm tebe spustu blizu. Čist blizu. Preblizu. In me przadeneš. Vsakič, ko si taka, mi je hudo. Pa tut sebično je, egocentrično. Nisi ti edina, k je kej dala skoz... Kam greš?

Ž: (*hladno*) Grem v sobo, da ti s svojo sebičnostjo ne bom preblizu.

Premor.

Ž: (*ostro*) Kaj si se zdej sm postavu? Pust me mim!

M: Nikamor ne greš, dokler tega ne razčistva. Kaj bi ti sploh rada?!

Ž: Trenutno bi zlo rada, da mi daš mir, ampak si se odloču, da boš moraliziral in nabijal, tko da lahko tut tuki stojim in poslušam... izvoli.

Premor.

M: (*vzdihne, tišje, trezno*) Julija.. brez zamere. To je čist tu mač. Če te kej matra, za božjo voljo, povej. Js te mam rad, js te poslušam. Ne mi dajat občutka, da pridem do sedme etape od desetih, potem moram pa nazaj na štart. Če ne nardiva enga koraka naprej, **skupi** enga naprej, potem... si bova sčasoma začela it čedalje bolj na živce in se bova oddaljila drug od drugga. (*vzdihne*) Js sm to že enkrat dal skoz in res ne bi hotu, da se ponovi... sej sem ti povedal, kako mi je blo.

Ž: Sej sm js tut teb povedala.

M: Nekej si mi, samo to gre bolj globok, ni sam to, da nimaš velik stikov s tvojimi, pa da ste bli vedno individualisti. Pa da nikol niste verjel v Dedka Mraza. Ker zdej si odrasla, ampak ko si žalostna, si pa kot otrok. Zato se mi zdi, da z nekaterimi stvarmi še nisi razčistla in da ne gre samo za partnerje... Okej, je blo sranje, ampak... Se mi zdi, da te žalosti, k zavijam darila za svoje otroke... kot da si jim nevoščljiva....

Kratek premor.

Ž: (*vzdihne, potrto*) Ja... sej najbrž... sm jim res.

DRUGI KONEC: DEDEK MRAZ OBSTAJA (nadaljevanje prejšnjega prizora)

PRIZOR 3: *Stanovanje, soba. Ponovitev nekaj stavkov iz prejšnjega prizora.*

M: ...Se mi zdi, da te žalosti, k zavijam darila za svoje otroke... kot da si jim nevoščljiva....

Kratek premor.

Ž: *(vzdihne, potrto)* Ja... sej najbrž... sm jim res.

M: Pa zakaj tko čutiš?

Ž: Mah...

M: Prosim, povej mi.

Ž: Lej.... res je, da smo v naši familji individualisti in da si nismo tko blizu. Moja sestra živi na Novi Zelandiji že deset let, je daleč, redko se slišmo in samo enkrat je pršla na obisk. Mi pač nimamo potrebe po pogostih stikih.

M: Pa sta si bli prej blizu?

Ž: Men je bla ona zlo dragocena. Ko se je poročila in šla, sm bla kr neki časa čist na tleh. Oče je že prej kazal znake demence, po enem letu smo ga moral dat v dom, kmal me ni več spoznal. Nobenga, ne sam mene. Sej penzijo ma zadost velko, da ma lepo oskrbo... po eni strani čutim, da ga moram obiskvat, po drugi strani se mi zdi, da je vseen. Tuki ne intuicija ne razum ne zaležeta. In za novo leto me to čist sesuje. Mat je pa... ona žvi po svoje. Vedno je žvela po svoje. Slika, pleše. Nobenga ne spusti bliz. *(kratek premor)* Najbrž mam to po njej.

M: Mene si spustila.

Ž: Ja, ampak prej pa najbrž... Kaj pa vem. Frenki je mel otroka z drugo ravno v času, k sm bla js najbolj na tleh. Zato tut nism nč opazla... Moral bi mi vsaj rečt, če ni hotu bit z mano, a se ti ne zdi?

M: Seveda bi moral.

Ž: Mogoče sem se mu smilila.

M: Hm.... mal čuden način izražanja sočutja.

Ž: *(vzdihne)* Hja. In ko zavijaš darila za tamale... onadva sta lahko tko srečna, da mata tacga očija. K verjame v dobro in lepo in mejhne čudeže. Ko sem bla jaz mejhna, smo zidal hišo in ni blo dnarja. Oblekco za balet si ji kupu. Js sm si vedno želela plesat balet pa igrat klavir. Ma, kje. Ni blo dnarja. Ni šans. Niti zanimivo se jima ni zdel. Smo bli pač na različnih valovnih dolžinah. Kaj bi dala takrat, da bi lahko mela pianino.... In pol sm si želela, da bi svojim otrokom lahko dala to, česar js nism dobila... pa nimam komu dat. In ko ti daš... *(smrkne)* sm fouš... Grda, grda.

Kratek premor.

M: Ja, to s klavirjem si omenla... Julija, nč nisi kriva, veš. Staršev si ne izberemo. Otrok si tut ne izberemo, samo potrudmo se lahko z njimi, ampak kaj hudiča veš, a se trudiš v pravo smer. Zato tut hočmo verjet v čudeže. In v Dedka Mraza.

Ž: *(joka)* Ampak js ne verjemem.

M: Zakaj ne?

Ž: *(skozi jok, otroško)* K mi ni nikol prnesu tistga, za kar sem ga prosila!

M: Pejt sm. Ššš. Ne jokat.... Ta Dedek Mraz, veš... je v resnici en star, naglušen, pozabljiv tip. *(Julija se smeje med smrkanjem.)* Res. Mu pišeš, založi pismo, pozab, vse pobrkla. Js sm mu pred davnimi časi pisal, res, tm na sred faksa enkrat, da si želim dobro partnerco, pa je kreten stari komej pred letom pa pol dostavu.

J: *(se smeje)*

M: Ja, mislm, grozn. Tko da men se zdi, da sam ne smemo nikol izgubit upanja.

V ozadju zaslišimo glasbo: Sveta noč iz glasbene skrinjice.

M: K enkrat bo prnesu. Če ne, mu je treba pa večkrat pisat. A si mu letos kej pisala?

J: Ma, ti si zmešan.

M: Ja, res sm zmešan. Ker sem mu js pisal v tvojem imenu.

Kratek premor.

M: Ne verjameš?

J: Joj, kaj pa vem... kaj bo zdej to....

M: Najprej je prnesu knjigo zate. Jasno, tko ste ga navadl.

J: Ma, dej.

M: Ampak potem je pa prvleku neki večjiga. Zato sm zaklenu vrata v dnevno. Ne zarad tamalih. A greva pogledat?

Zvok odklepanja vrat.

M: *(tiho, skrivnostno)* Ho – ho – ho.

Ž: *(zajame sapo)* Oh! *(oglasi se nekaj zvokov, ko pritisne na tipke)* Kaj si ti...?

M: In za lekcije sm se zmenu. In jutr greva skupi obiskat tvojga očeta in tut tvojo mamo, pa če pleše al pa ne. Pa sestro boš poklicala, lepo prosm.

Ž: Bom.

M: In nekej mi obljub... Od zdej naprej piši pisma non stop, drgač ne morva vedet ne jaz ne tist star gumpec, česa si želiš in kako naj te osrečva. Okej?

Ž: Okej... Hvala, Matjaž.

M: Ne, ne, ne. Kako se reče?

Ž: *(se smeje)* Hvala, Dedek Mraz.

M: Ho-ho-ho. Dej, da ti dam lupčka na nos. Srečno novo leto, ljuba moja.